

Европейския надзорен орган по защита на данните

Годишен доклад за
2 0 1 7 г.

• • • •

Резюме

Повече подробности за ЕНОЗД могат да се намерят на нашия уебсайт: <http://www.edps.europa.eu>

Уебсайтът предлага и **абонамент** за информационния ни бюлетин.

Изображението на корицата представлява база данни. Всяка от четирите части касае работата на ЕНОЗД, сферата на данните и защитата им като цяло:

- сигурност и защита — представени чрез клетки с данни и катинари;
- взаимовръзката между хората и дигиталния свят — представена чрез човешката фигура;
- глобалното естество на защитата на данните, обмена на данни и нашата връзка с цифровия свят;
- данните като цяло — представени чрез двоичен код — цифровия „превод“ на всичко, свързано с данните.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2018 г.

© Снимки: iStockphoto/EDPS и Европейски съюз

© Европейски съюз, 2018 г.

Повторното използване е разрешено, при условие че се посочи източникът.

PDF ISBN 978-92-9242-260-8 ISSN 1831-0656 doi:10.2804/525083 QT-AB-18-001-BG-N

Годишен доклад за 2 0 1 7 г.

Резюме

Европейския надзорен орган по защита на данните

| Въведение

Делят ни едва няколко месеца от исторически момент за защитата на данните в ЕС. От 25 май 2018 г. започва прилагането на новия Общ регламент относно защитата на данните (ОРЗД), с което ще настъпи нова ера за защитата на данните, специално предназначена за дигиталното ни съвремие.

ОРЗД е забележително постижение за ЕС, законодателите и заинтересованите лица, но работата на Съюза по осигуряване на дигитализирането на защитата на данните далеч не е приключила.

През 2017 г. за първи път повече от половината от населението на света съобщава, че има достъп до интернет. На първите шест позиции сред най-високо оценените фирми в света са технологични гиганти, които — със своята огромна пазарна и информационна мощ — са способни да достигат до най-съкровени страни на личния ни живот.

Същевременно с това постоянното проследяване, на което сме подложени в интернет, предизвиква силна съпротива — видна от нарастващата употреба на виртуални частни мрежи (VPN), криптиране и средства за блокиране на реклами, както и от полемиката около микротаргетирането на физически лица с манипулативни, фалшиви новини.

Предвид горното днес повече от всякога е важно ЕС да разработи подходящо законодателство за неприкосновеност на личния живот в света на електронната комуникация, което да допълва ОРЗД и да гарантира сигурността и поверителността на електронните съобщения, разменени между хората.

Необходимо е обаче много повече, за да се преодолеят рисковете от монополната власт на дигиталните пазари, предпоставка за която е постоянното прикрито проследяване. По-тясното сътрудничество между регулаторите е част от решението; крайно необходима е обаче добра култура на осъзнатост относно етичното измерение на решенията, които се вземат.

С все по-интензивното подлагане на хората на различни способности за наблюдение, те започват да говорят за развитието на дигитална етика, а ЕНОЗД възнамерява да бъде водеща сила в тази област. С международната конференция, която ще организираме през октомври 2018 г., се надяваме да вдъхновим крайно належащия дебат по тази тема в целия свят и във всички сфери, както и да подготвим независимите органи по защита на данните да изпълняват ролята на авторитетни ръководители за отговорното развитие и приложение на изкуствения интелект.

Тревожните въпроси, повдигнати в дебата относно дигиталната етика, трябва да бъдат взети предвид и в текущите дебати за стойността на личните данни, включително концепцията за плащане с лични данни, спомената в Предложението за директива относно цифровото съдържание. По искане на Съвета ние успяхме да повлияем върху дебата, засягащ това предложение, чрез публикуваното през март 2017 г. наше становище, като се надяваме и в бъдеще да запазим ролята си на доверен и влиятелен партньор по подобни въпроси.

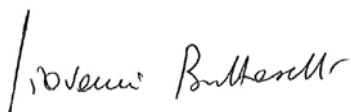
От основно значение е и възможно най-скорошното завършване и въвеждане на преработеното законодателство, уреждащо защитата на данните в институциите и органите на ЕС, за да продължи Съюзът да се ползва с доверие като действителен лидер в защитата на правата на всеки човек.

В ЕНОЗД възнамеряваме да упражняваме ефективно и отговорно правомощията, които ще ни бъдат предоставени с преработения регламент, като ще се стремим институциите и органите на ЕС да служат за пример, който да бъде следван от целия Съюз. Вложихме много усилия, за да подготвим останалите институции за новите правила, да повишим осведомеността за новите принципи — например отчетността на най-високо равнище — и да обучим персонала за прехода от предварителна проверка на операциите по обработка към оценки на въздействието върху защитата на данните (ОВЗД).

Междувременно ЕС съзрява като отговорен модератор на обмена на лични данни между силите на реда на целия континент. Законната уредба, засягаща Европол е пригодена за ерата след приемането на Договора от Лисабон така, че да включва набор от стандарти за обработката на лични данни, създаден за справяне с предизвикателствата на бъдещето.

Бързо се приспособихме към новите си отговорности в Европол и сме ангажирани с това агенцията да служи за пример, като поддържа правилното равновесие между сигурност и неприкосновеност, когато се обработват данни за правоохранителни цели.

С приближаването на 25 май 2018 г. подготовката за учредяването на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД) вече е много напреднала. С помощта на добре обучени кадри, отговарящи за организационните въпроси, Комитетът ще поеме сегашните отговорности на Работната група по член 29 (РГ29) и ще изпълнява допълнителни задачи за гарантиране единното прилагане на ОРЗД навсякъде в ЕС. С пристъпването ни към нова ера в защитата на данните и практиките във връзка с неприкосновеността на личния живот, ЕНОЗД ще продължи усилията си да служи за пример с ръководната си роля в глобалния диалог относно защитата на данните и неприкосновеността на личния живот в дигиталното ни съвремие.

Giovanni Buttarelli
*Ръководител на Европейския
надзорен орган по защита на
данните*

Wojciech Wiewiórowski
Помощник-надзорник

| 2017 г. — Общ преглед

@EU_EDPS

#EDPS strategy envisions #EU as a whole not any single institution, becoming a beacon and leader in debates that are inspiring at global level

Стратегията на ЕНОЗД за периода 2015—2019 г. представя нашата визия ЕС да служи за пример в глобалния диалог относно защитата на данните и неприкосновеността на личния живот в цифровата ера. В нея е начертана една смела и амбициозна програма за настоящия мандат, целта на която е установяването на международен подход за защита на данните, предназначен специално за дигиталното ни съвремие.

През 2017 г. достигнахме средата на настоящия си мандат. Макар извършеният от нас междинен преглед на Стратегията на ЕНОЗД ([вж. стр. 15](#)) да показва отбелязания значителен напредък към постигането на нашите цели, остава още много работа за вършене, за да се превърне визията ни в реалност.

Защитата на данните преминава в дигиталното пространство

Технологиите се развиват с бързи темпове и променят живота ни по начини, които в миналото не бихме могли да си представим. Макар ползите от технологичните иновации да са очевидни, е жизненоважно да обърнем внимание и да предприемем мерки по отношение на въздействието на технологичната революция върху правата на неприкосновеност на личния живот и защита на данните. Защитата на данните трябва да премине и в дигиталното пространство.

Цифровата среда обуславя живота ни — не само начина ни на общуване, но и начина, по който

фирмите осъществяват дейността си, както и начина, по който правителствата тълкуват задължението си да работят за обществен интерес и да защитават всеки човек. Много нови технологии обаче се осланят на мащабното събиране и използване на огромни количества лични данни и докато технологичните иновации отдавна препускат напред, реакцията на институциите е бавна.

Задачата ни като орган по защита на данните е да разработим гравивни идеи и новаторски решения, които позволяват на обществото да извлича полза от новите технологии, но същевременно всеки човек да запазва правата си. Това означава, че трябва да се повиши практическата ефективност на съществуващите принципи и да се осигури интегрирането им с нови принципи, специално предназначени за цифровата ера и задвижваната от данните икономика.

Предвид силния акцент, който **Общият регламент относно защитата на данните** (ОРЗД) поставя върху техническите мерки и решения, например **защитата на данните на етапа на проектирането** и по подразбиране, както и предстоящото прилагане на подобни принципи в работата на институциите и органите на ЕС, е по-важно от всякога **органите по защита на данните** (ОЗД), включително ЕНОЗД, да развиват своите технологични познания и експертен капацитет. Необходимо е не само ОЗД да имат съответния експертен капацитет, но и всяко лице, от което се изисква да взема решения във връзка с обработката на лични данни, да разбира по-добре възможностите и рисковете, свързани с технологичното развитие.

Добър пример за това е нашата работа с **Мрежата за инженеринг на неприкосновеността в интернет** (IPEN), създадена от ЕНОЗД през 2014 г. Предвид това, че принципите на защитата на данните на етапа на проектирането и по подразбиране ще станат правно задължение съгласно новия ОРЗД, IPEN се стреми да преодолее разминаванията между правния и информационно-технологичния подход за защита на данните и да подпомогне развитието на професията „инженеринг на неприкосновеността на личния живот“.

През 2017 г. тази мрежа организира семинар във Виена с цел насочване на общото внимание към принципи, които биха могли да се използват за осигуряване на по-добра защита на личните данни при разработването на нови технологии. Освен това, във връзка с нарастващия интерес към инженеринга на неприкосновеността извън Европа, IPEN организира **трансатлантически семинар** в сътрудничество с форума „Бъдеще на неприкосновеността на личния живот“ (FPF), католическия университет в Льовен и университета „Карнеги-Мелън“. Семинарът акцентира върху нуждите от научноизследователска и развойна дейност за инженеринга на неприкосновеността на личния живот, особено във връзка с принципите на защитата на данните на етапа на проектирането и по подразбиране.

В допълнение към сътрудничеството си с IPEN, ние работим усилено за развиване на нашите познания и експертен капацитет в областта на новите технологии. Тези познания са жизненоважни, за да може общността от професионалисти по защита на данните да реагира подходящо на нови технологични предизвикателства и разработки със съответното им отражение върху защитата на данните и неприкосновеността на личния живот.

Освен че продължихме да следим развитието на изкуствения интелект (ИИ) и роботиката, разгледахме отражението, което биха оказали върху неприкосновеността на личния живот свързаните с интернет очила, кооперативните интелигентни транспортни системи (C-ITS), както и потенциално подривното приложение за ИИ и децентрализирани счетоводни технологии, например блокчейн, в разработките в бранша на финансовите технологии (FinTech). Надяваме се, че в хода на 2018 г. ще можем да представим резултатите от нашите проучвания.

Защитата на данните не е изолиран процес. Ето защо е важно да търсим решения за предизвикателствата на цифровата ера, като си сътрудничим с останалите. IPEN е добър пример за това — както и стартиралата през 2016 г. инициатива на ЕНОЗД „Цифров координационен център“ [Digital Clearinghouse] за способстване за сътрудничеството в областта на защитата на потребителите и данните. Нашата цел е да работим с регулаторните органи за справяне с въпросите, свързани с концентрацията на пазарна и информационна мощ. Цифровият координационен център, който проведе своите първи две заседания през 2017 г., предоставя възможност за диалог относно това как да се

справим с предизвикателствата на дигиталното пространство, така че хората да запазят контрола над личните си данни.

В процеса на разработване на нови процедури, през 2017 г. получихме от Съвета първото официално искане за становище. Искането беше относно предложение на Комисията за разширяване на защитата на потребителите така, че да обхваща предоставяното им цифрово съдържание, с акцент върху погрешното схващане за предоставяне на съдържание *в замяна за лични данни*. Нашето **становище** предупреждава да не се въвеждат каквито и да било нови разпоредби, по чиито смисъл хората могат да заплащат със свои данни по същия начин, както заплащат с пари. Основните права, например правото за защита на личните данни, не могат да бъдат сведени до обикновен потребителски интерес, а личните данни — да се смятат за обикновена стока.

Изграждане на глобални партньорства

Развитието на технологиите доведе до революция в начина, по който споделяме данни. Но макар огромни количества данни да се пренасят през държавните граници всеки ден, законите, прилагани за защитата на личните данни, се определят на регионално или национално равнище. Проблемът беше красноречиво онагледен от разкритите през 2013 г. доказателства за програми, базирани на масово проследяване на лични данни, но международното измерение на защитата на данните всъщност от години е в центъра на дискусиите в професионалната общност.

В стратегията на ЕНОЗД се изтъква колко е важно дискусиите да бъдат превърнати в действия.

Необходимо е да разработим световен стандарт за неприкосновеността на личния живот и защитата на данните в дигиталното пространство, в центъра на който да бъдат отделните лица, техните права и свободи, както и тяхната самоличност и сигурност. Нещо повече, Европа трябва да бъде на челно място в това усилие, като ръководи чрез собствения си пример и служи за образец за зачитането на основните права.

През 2017 г. отбелязахме значителен напредък в тази област. Работата ни по развитието на етичното измерение на защитата на данните заслужава особено внимание. През цялата 2017 г. работата на [Етичната консултативна група \(ЕКГ\)](#), учредена в началото на 2016 г., продължи да набира скорост, допринасяйки за насърчавания от нас по-широк международен дебат относно цифровата среда и отражението ѝ върху етиката. Кулминация на усилията ни ще бъде [Международната конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността \(ICDPPC\)](#), която ще се проведе в Брюксел през октомври 2018 г. В качеството си на съвместен домакин на конференцията, избрахме етиката в дигиталното пространство като централна тема на публичната сесия и се надяваме да способстваме за отворения диалог в тази област между отделните хора и експертите от редица дисциплини.

Нашите усилия за разработване на глобални стандарти за защита на данните обаче не се ограничават до етичните аспекти. Ние сме убедени, че когато ЕС води преговори за сключване на международни спогодби, трябва да използва тези спогодби за утвърждаване правата на гражданите си, като не допуска тези документи да застрашават предвидените в законодателството на ЕС нива на защита на данните. Това е особено важно при търговските споразумения. По традиция

потоците от данни не са се разглеждали от търговска гледна точка. Направените напоследък призови за включване на разпоредби относно информационните потоци в търговските споразумения обаче бяха повод ръководителят на ЕНОЗД Джовани Бутарели да напише през декември 2017 г. [блог публикация](#) по въпроса. В нея той отново изтъква отдавнашната позиция на ЕНОЗД, че защитата на данните не е пречка за международното сътрудничество и че потоците от данни трябва да бъдат пазени напълно и изрично извън обсега на търговските споразумения на ЕС.

Участвахме също в първия съвместен преглед на споразумението „Щит на личните данни“ между ЕС и САЩ [EU-US Privacy Shield], който се проведе през септември 2017 г. Целта му беше да се оцени изпълнението на това споразумение, представляващо рамка за улесняване прехвърлянето на данни от ЕС към САЩ, за да се гарантира, че то не накърнява основните права на хората. Резултатът не беше никак удовлетворителен, поради което, заедно с колегите от [Работната група по член 29 \(РГ29\)](#), поехме ангажимента да следим мерки, ако не бъдат предприети действия по повдигнатите от нас тревожни въпроси.

Единният глас на ЕС на международната арена ще повиши влиянието на европейския подход за защита на данните, както и доверието в него. Затова е важно да продължим тясното си сътрудничество с колегите от националните органи по защита на данните в целия ЕС, независимо дали това ще бъде за целите на реагирането при ключови предизвикателства за защитата на данните, като част от усилията ни за осигуряване на ефективен и съгласуван надзор или просто като още една стъпка от нашата съвместна подготовка за новата правна рамка.

Нова глава в защитата на личните данни

Правилата на ЕС за защита на данните отдавна се смятат за еталон от много държави по света. За да си запазим това привилегировано положение обаче е необходимо да реформираме тези правила, така че да осигуряват подходяща защита в цифровата ера. Макар че не бива реформите да бавят иновациите, те трябва да гарантират подходяща защита на основните права на европейските граждани и да възстановят доверието в цифровото общество, подкопано от разкритията за тайно, прекомерно следене.

На 4 май 2016 г. в *Официален вестник на Европейския съюз* беше публикуван ОРЗД. Това е голяма крачка към постигането на поставените цели, но остава още много работа до завършването на новата рамка на ЕС за защита на данните.

Както предвижда Стратегията на ЕНОЗД, наш ангажимент е да бъдем действителен партньор в дискусиите между Европейската комисия, Парламента и Съвета относно пакета от реформи в областта на защитата на данните. Изпълнявахме тази роля от началото до края на разискванията за ОРЗД и сме приели подобен подход по отношение на текущите преговори за преработването на [Регламент 45/2001](#) относно правилата за защита на данните в институциите и органите на ЕС, както и за реформата на регламента относно неприкосновеността на личния живот в света на електронната комуникация.

През 2017 г. публикувахме становища относно предложенията за двата регламента, в които подчертахме необходимостта да се гарантира съгласуваността им с ОРЗД. Дискусиите за [преразглеждане на Регламент 45/2001](#) преминаха на тристранния етап през ноември 2017 г. и [продължаваме настойчивите си усилия](#) за постигане на съгласие възможно най-скоро, съобразно с ангажимента на законодателя правилата да започнат да се прилагат от същата дата като ОРЗД. Това е важно, за да могат институциите на ЕС със собствения си пример да поведат прилагането на новите правила за защита на данните.

Работихме усилено, за да подготвим институциите на ЕС за новите правила. По-специално сме се съсредоточили върху запознаването им с принципа на [отчетността](#), съгласно който от тях ще се изисква не само да спазват новите правила, но и да демонстрират това спазване. Работихме в тясно сътрудничество с [длъжностните лица по защитата на данните](#) (ДЛЗД) в институциите на ЕС, за да им помогнем да се подготвят, но също така се свързахме и с ръководители и други служители на ЕС, засегнати от новото законодателство.

В нашето [становище](#) относно неприкосновеността на личния живот в света на електронните комуникации призовавахме за по-интелигентни, ясни и строги правила и очертахме основните тревожни за нас въпроси. Напредъкът по този законодателен акт беше по-бавен, но с радост отбелязваме, че докладът на Европейския парламент относно неприкосновеността на личния живот в света на електронните комуникации, който ще се използва при тристранните преговори с Комисията и Съвета,

се основава на нашите [препоръки](#). И през 2018 г. ще продължим да следим събитията, свързани с регламента за неприкосновеността на личния живот в света на електронните комуникации, и се надяваме възможно най-скоро вече да е налице съгласие по него.

През 2017 г. вложихме и много усилия в подготовката за ОРЗД. Те включваха тясно сътрудничество с колегите ни от РГ29 — както за изготвяне на насоки във връзка с ключови разпоредби на ОРЗД, така и за създаването на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД), чийто секретариат ще бъде осигурен от ЕНОЗД. ЕКЗД ще поеме отговорностите на РГ29 и ще извършва допълнителни задачи с цел единно прилагане на ОРЗД навсякъде в ЕС. През 2017 г. отбелязахме значителен напредък в подготовката за тази нова отговорност — избрахме лого, създадохме уебсайт и отредихме специален сектор на ЕКЗД в рамката на ЕНОЗД. Въз основа на събраните и анализирани данни относно нуждите на секретариата на ЕКЗД и националните органи по защита на данните във връзка с новите процедури за сътрудничество и единно прилагане, както и въз основа на анализа на технологичните възможности, през 2017 г. бяха взети решения относно техническата платформа и беше стартиран проектът по внедряването. Подготовката ще продължи и през цялата първа половина на новата година, за да може до месец май 2018 г. органът вече да заработи.

Освен подготовката за новото законодателство, стратегията на ЕНОЗД ни възлага задачата да способстваме за отговорното и информирано създаване на политики. През 2017 г. нашите усилия надскочиха тези от предходните години в рамките на настоящия мандат. Освен че нарасна броят на издадените от нас становища по законодателни предложения на ЕС, засягащи защитата на данните и неприкосновеността на личния живот, ние предоставихме практически насоки на

съставителите на политики чрез публикуването на **инструментарий за оценка на необходимостта от мерки**. Нещо повече, двете издадени от нас становища бяха директно поискани от Съвета, което е прецедент. Тези два факта демонстрират качеството и стойността на консултациите, които предоставяме на институциите на ЕС, и по-специално подобряващото се сътрудничество между нас и Съвета.

Междувременно, в своята надзорна роля, през 2017 г. поехме нова отговорност: надзора над Европол. Едно от основните предизвикателства за нас във връзка с тази нова роля е да гарантираме способността на Европол да поддържа правилното равновесие между сигурността и неприкосновеността на личния живот при обработката на данни с правоохранителна цел. Положихме усилия за установяване на ефективни работни взаимоотношения с колегите от Европол, като приключихме 2017 г. с продуктивно проучване на дейностите им за обработка на данни. Очакваме надграждането на тези основи през 2018 г. и се надяваме Европол да служи за пример пред останалите, като налага зрял подход към сигурността и неприкосновеността на личния живот.

Вътрешни правила и процедури

От основно значение за постигането на целите на институцията е колко подходящи и ефективни са вътрешните ни правила и процедури, както и политиките за защитата на данните. Това е още по-важно с оглед на административната подкрепа, която ще оказваме на новия ЕКЗД.

През 2017 г. продължихме работата си, насочена към предоставяне на човешките и финансови ресурси, необходими за изпълнението на задачите на ЕКЗД. Това включва създаването на сектора за ЕКЗД и амбициозен план за набиране на персонал през първата половина на 2018 г. Освен това превърнахме защитата на данните в практика чрез прилагането на инструмента на ЕНОЗД за отчетност по отношение на защитата на данните, така че да гарантираме и своята собствена подготвеност за новия регламент и способност да служим като пример за останалите.

Също така въведохме нови способности и политики, например предварително планиране на човешките ресурси и системи за равни възможности и многообразие, като целта на всичко това е да се гарантира, че ЕНОЗД продължава да бъде ефективна и приятна работна среда.

Предаване на нашето послание

Аналогично, с разширяването на нашата роля и отговорности, способността за възможно най-ефективна и прозрачна комуникация относно нашата работа е по-важна от всякога.

През март 2017 г. стартирахме нов **уебсайт**, създаден точно за тази цел. Много скоро той беше последван от **информационен бюлетин** с нов

облик, който беше завършекът на усилията ни за ребрандиране и актуализиране на имиджа на ЕНОЗД за новата епоха. Работата по създаването на нови уебсайтове за ЕКЗД и Международната конференция през 2018 г. вече е много напреднала, като и двата проекта следва да бъдат завършени в рамките на годината.

В допълнение към всичко това, продължихме да разширяваме обсега на дейността си — не само чрез социалните мрежи и медийна активност, но и чрез учебни посещения и други събития.

С приближаването на крайните срокове за ЕКЗД и международната конференция през 2018 г., както и предвид разрастващата се роля и глобално присъствие на ЕНОЗД, очакваме 2018 г. също да бъде много интензивна.

Ключови показатели за ефективност за 2017 г.

Ключовите показатели за ефективност (КПЕ), установени в съответствие със стратегическите цели и плана за действие съгласно Стратегията за 2015—2019 г., ни помагат да следим изпълнението на дейността ни и при необходимост да я променяме така, че да повишим положителния ефект от нея и по-ефикасно да използваме ресурсите.

В таблицата с КПЕ по-долу се съдържа кратко описание на всеки КПЕ и резултатите към 31 декември 2017 г. В повечето случаи тези резултати са съпоставени с предварително зададени целеви стойности.

През 2017 г. целевите стойности по повечето КПЕ са достигнати или надхвърлени, което показва, че постигането на съответните стратегически цели е правилно и не се налага предприемане на корективни мерки.

В следната справка се разясняват резултатите от следенето на три КПЕ:

- КПЕ 4 се използва за анализ на избрани становища на ЕНОЗД. По този КПЕ нямаше възможност за съставяне на оценка съгласно плана поради забавяния в законодателния процес, възпрепятствали планираните действия по отношение на двете избрани становища за 2017 г. (Директива относно цифровото съдържание и преразглеждане на Регламент 45/2001). Този КПЕ е в процес на преразглеждане поради силната му зависимост от фактори, върху които ЕНОЗД няма контрол, например развитието и забавянето на законодателния процес;
- КПЕ 7 е съставният показател за посещенията на уебсайта и последователите в Twitter. Резултатите по този КПЕ не са еднозначни: макар че броят последователи в Twitter много надхвърли поставената цел, броят посещения на уебсайта на ЕНОЗД беше по-нисък от целевия. Това се дължи най-вече на факта, че в броя посещения на уебсайта за 2017 г. са включени само посещенията от стартирането на новия уебсайт на ЕНОЗД през март 2017 г. Изключително положителните отзиви, които получихме по отношение на уебсайта, както и достатъчно високият брой посетители, ни дават основания да направим заключението, че уебсайтът остава ценен интернет ресурс за лицата, които се интересуват от нашата работа и от защитата на данните като цяло;
- КПЕ 8, който се отнася до удовлетвореността на персонала, не беше подложен на оценка през 2017 г., тъй като е обвързан с проучването сред човешките ресурси — дейност, която се извършва на всеки две години и която отново предстои едва през 2018 г.

КЛЮЧОВИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ЕФЕКТИВНОСТ		РЕЗУЛТАТИ КЪМ 31.12.2017 г.	ЦЕЛЕВА СТОЙНОСТ ЗА 2017 г.
Цел 1 — Защитата на данните се цифровизира			
КПЕ 1	Брой инициативи в подкрепа на използването на технологиите за подобряване на защитата на данните и на неприкосновеността на личния живот, организирани от ЕНОЗД самостоятелно или в партньорство	9	9
КПЕ 2	Брой дейности, съсредоточени върху интердисциплинарни решения в политиките (вътрешни и външни)	8	8
Цел 2 — Изграждане на партньорства на световно ниво			
КПЕ 3	Брой на случаите, разгледани на международно равнище (в Работната група по член 29, Съвета на Европа, ОИСР, Световната мрежа по прилагане на изискванията за неприкосновеността на личния живот, международни конференции), за които ЕНОЗД има значителен писмен принос	31	10
Цел 3 — Откриване на нов етап за защитата на данните в ЕС			
КПЕ 4	Анализ на въздействието на приноса на становищата на ЕНОЗД	<i>Не е приложимо за 2017 г.</i>	
КПЕ 5	Степен на удовлетвореност на ДЛЗД/КЗД/ проверителите от сътрудничеството с ЕНОЗД и техните насоки, включително удовлетвореност на субектите на данни по отношение на обучението	92,3 %	60 %
КПЕ 6	Степен на разрешаване на случаите в (редовно актуализирания) списък с приоритети на ЕНОЗД под формата на неофициални коментари и официални становища	100 %	90 %
Фактори в помощ на реализацията — комуникация и управление на ресурсите			
КПЕ 7 (съставен показател)	Брой посещения на уебсайта на ЕНОЗД Брой последователи на профила на ЕНОЗД в Twitter	181 805 9 407	2015 г. като база за сравнение (195 715 посещения на уебсайта; 3 631 последователи в Twitter) + 10 %
КПЕ 8	Ниво на удовлетвореност на персонала	<i>Не е приложимо за 2017 г.</i>	

Основни цели за 2018 г.

За 2018 г. в рамките на общата [Стратегия за периода 2015—2019 г.](#) бяха избрани посочените по-долу цели. Ще отчетем резултатите в Годишния отчет за 2018 г.

Подготовка за ЕКЗД

Съгласно Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД) през месец май 2018 г. Европейският комитет по защита на данните (ЕКЗД) ще замени [Работната група по член 29 \(РГ29\)](#). Поради това подготвителната ни работа ще продължи и през първата половина на 2018 г., за да може секретариатът на ЕКЗД да заработи от първия ден на прилагане на ОРЗД и съответната преходна организация да бъде налице за безпроблемно предаване на дейността. Тази работа ще включва осигуряването на достатъчни човешки и финансови ресурси и установяването на подходящи работни методи. Ще продължим и работата си по информационно-комуникационната система и уебсайта на ЕКЗД. Ще продължим своето тясно сътрудничество с РГ29 — както в приготвянето за ЕКЗД, така и в съставянето на насоки за прилагане на ОРЗД.

Завършване на рамката на ЕС за защита на данните

През януари 2017 г. Комисията издаде предложение за нов регламент относно защитата на данните в институциите и органите на ЕС, който да замени [настоящите правила](#), заложи в Регламент 45/2001, и предложение за нов регламент относно неприкосновеността на личния живот в света на електронните комуникации. В края на 2017 г. вече бяха в ход тристранните преговори между Европейския парламент, Комисията и Съвета по преразглеждането на Регламент 45/2001, а в Съвета продължаваше работата по регламента относно неприкосновеността на личния живот в света на електронните комуникации.

През 2018 г. ще продължим активно да следим преговорите и да оказваме целенасочена

подкрепа, както е подходящо. Целта ни е да осигурим възможно най-голямо съответствие на двата регламента с принципите на ОРЗД и прилагането им с възможно най-малко забавяне.

Подготовка за преработения регламент за институциите на ЕС

Чрез преработения Регламент 45/2001 ще се определи надзорната роля и правомощията на ЕНОЗД, както и правилата, които трябва да прилагаме в институциите и органите на ЕС. Затова ще продължим да отделяме значителни ресурси за гарантиране най-ефективното и резултатно прилагане на тези правила. Това включва актуализиране на вътрешните ни процедури така, че да съответстват на новия регламент, както и подпомагане на институциите и органите на ЕС да изпълняват новите правила. Целта ни е институциите на ЕС със собствения си пример да поведат прилагането на новия пакет на ЕС за защита на данните.

Ефективен надзор над Европол

На 1 май 2017 г. влезе в сила [нова рамка за защита на данните](#) за Европол, според която ЕНОЗД влиза в ролята на надзорен орган на агенцията. Нашата нова роля включва изпълнението на надзорни задачи, включително обработване на жалби, консултации, искания за информация, допитвания и проверки. Освен това ние осигуряваме секретариата и си сътрудничим с националните надзорни органи в рамките на Съвета за сътрудничество. През 2018 г. ще продължим да прилагаме рамка за ефективен надзор, основаваща се на постигнатите успехи и извлечените поуки от първите осем месеца на надзорната ни функция. Ще се съсредоточим и върху осигуряване на високо ниво на защита на лицата, като акцентираме особено върху принципа за [отчетност](#). Едно от основните предизвикателства за нас е да гарантираме поддържането на правилното равновесие между сигурността и неприкосновеността на личния живот от страна на Европол при обработката на данни с правоохранителна цел.

Практическо приложение на нашия информационно-технологичен експертен капацитет

Ще продължим да развиваме своя подход към проверките, като се съсредоточим върху технологичните аспекти, и най-вече върху онези, които са свързани с **мащабните информационни системи** на ЕС и областта на сигурността и правоохранителната дейност, например Европол. Имаме за цел също да използваме лабораторията на ЕНОЗД за дистанционни проверки на уебсайтове и мобилни приложения, експлоатирани от институциите на ЕС. Освен това ще продължим да способстваме за дискусиите между експертите по технологични и правни въпроси относно концепциите и методиките, целящи принципите на **защита на данните на етапа на проектирането** по подразбиране да станат реалност, а също и да насърчаваме разработването на нови подходи към обработката на лични данни в организациите под наш надзор.

Завършване на съюза за сигурност

Очакваме през 2018 г. да издадем становища относно три предстоящи предложения на Комисията относно границите и сигурността на ЕС. Това ще включва становища относно оперативната съвместимост на информационните системи на ЕС, трансграничния достъп на правоохранителните органи до електронни доказателства, както и използването на финансови данни от страна на тези органи. Ще следим и развитието по въпросите, свързани със запазването на комуникационни данни.

Насоки относно технологиите и защитата на данните

През 2016 г. издадохме насоки за защита на личните данни в **уеб-услугите** и **мобилните приложения**. През 2018 г. ще издадем насоки относно управлението и ръководството на информационните системи и относно облачните компютърни услуги. Използваме своя технологичен експертен капацитет, за да осъществяваме консултативната и надзорната си роля в подкрепа на ЕНОЗД и се стремим да правим по-видима извършваната от нас работа в тази област, като преработваме и издаваме насоки и политически съвети относно конкретни технологии или методологични подходи, особено такива, свързани със сигурността.

Подпомагане на оценката на необходимостта и пропорционалността

През 2017 г. издадохме **инструментарий за оценка на необходимостта от мерки**, чиято цел беше да предоставим на създателите на политики практически насоки за прилагането на свързания със защитата на данните принцип на необходимостта. През 2018 г. планираме да дадем подобен принос по отношение на принципа на пропорционалността в европейското законодателство относно защитата на данните, в рамките на усилията си да способстваме за отговорното и информирано създаване на политики в институциите на ЕС.

Защитата на данните се цифровизира

Съгласно член 25 от ОРЗД защитата на данните на етапа на проектирането и по подразбиране става задължително изискване. Планираме да повишим осведомеността относно необходимостта от прилагане на тези принципи, като издадем становище в началото на 2018 г. Освен това възнамеряваме да насърчим дизайнерите да внедряват технологии за подобряване на защитата на личния живот (PET) в новите приложения и планираме да го сторим чрез връчване на награда за мобилни приложения в областта на здравеопазването (mHealth), които се отличават с добра защита на неприкосновеността на личния живот.

Ще работим и с **Мрежата за инженеринг на неприкосновеността в интернет (IPEN)**, за да подобрим профила на инженеринга на неприкосновеността. Работата на IPEN е жизненоважна, за да се осигури ефективното прилагане на принципите на защита на данните на етапа на проектирането и по подразбиране, тъй като мрежата обединява специалисти в технологичната, правната област и областта на личната неприкосновеност и насърчава ненарушаващите личното пространство технологии и инженерните техники, съобразени с неприкосновеността на личния живот. Въз основа на резултатите от успешните работни срещи с представители на академичните среди, икономическите отрасли и гражданското общество, усилията на IPEN за сътрудничество ще се засилят през 2018 г.

IPEN ще продължи да следи отблизо технологичното развитие, което би могло да окаже въздействие върху защитата на данните

и неприкосновеността на личния живот, като ще разпространява своите констатации чрез издаване на научни доклади и препоръки за политики с цел поддържане на информираността на общностите, ангажирани с личната неприкосновеност, информационните технологии и инженеринга.

Напредък с Цифровия координационен център

През 2017 г. стартирахме Цифровия координационен център [Digital Clearinghouse]. Този проект има за цел да обедини агенциите с правомощия в сферата на конкуренцията, защитата на потребителите и защитата на данните, които желаят да обменят информация и да обсъждат как да прилагат правилата, охраняващи интересите на физическите лица в цифровото пространство. За 2018 г. се планират допълнителни срещи на Цифровия координационен център, като целта е да се доразвие започнатата през 2017 г. работа и евентуално да се разшири така, че да обхване темите за нелоялната ценова дискриминация и отговорността на посредниците.

Микротаргетиране с нетърговска цел

Планираме през 2018 година да издадем становище относно микротаргетирането на гласоподаватели, манипулациите в интернет и личните данни. В това становище ще се акцентира и върху използването на големите масиви от данни за политически кампании и ще способства за определянето на предизвикателствата за защитата на данните, свързани с микротаргетирането на гласоподаватели чрез използване на индивидуализирано съдържание, включително

фалшиви новини, за повлияване върху поведението им като гласоподаватели.

Интегриране на етиката в ежедневната работа на органите по защита на данните

Работата на ЕНОЗД и **Етичната консултативна група** (ЕКГ) през настоящия мандат доведе до повишаване на осведомеността относно етиката в областта на цифровите технологии сред работещите в сферата на защитата на данните. Сега е важно да започнем да интегрираме задълбочените етични съображения в ежедневната си работа като независим регулатор и политически консултант, както и да си сътрудним с колегите си от останалите **органи по защита на данните** (ОЗД) за целта. **Международната конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността** (ICDPPC), която ще се проведе в Брюксел през октомври 2018 г. и чиито домакини ще бъдат ЕНОЗД и Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) на Република България, ще бъде отличен форум за развиване и засилване на това сътрудничество в международен мащаб.

Подготовка за международната конференция

Работата на ЕКГ ще продължи през 2018 г. с издаването на нейния доклад, представящ обобщение на разискванията ѝ. Този доклад ще предостави ценни материали за дискусиата, която ще се проведе по време на Международната конференция през 2018 г. Ще продължим както логистичната, така и програмната подготовка на международната конференция. Целта ни е да способваме за диалог по темата за цифровата етика сред широк спектър от групи и лица от най-различни дисциплини.

Междинен стратегически преглед

За да гарантираме, че работата ни не изостава, поехме ангажимента да извършим междинен преглед на [Стратегията на ЕНОЗД](#), съгласуван със заинтересованите от дейността ни лица, както и да отразим резултатите от прегледа в годишния ни отчет за 2017 г.

Прегледът беше извършен от външен консултант през септември и октомври 2017 г., като се проведеха интервюта с петнадесет вътрешни и външни заинтересовани лица с помощта на въпросник ([вж. стр. 17](#)). Външните заинтересовани лица включваха представители на европейски национални [органи по защита на данните](#) (ОЗД), членове на общността от [длъжностни лица по защита на данните](#) (ДЛЗД), представители от институциите на ЕС, участващи в контрола на политиките и данните, членове на технологичната общност, както и представители на неправителствени организации, ангажирани със защитата на личните данни и правата на човека. Получените отзиви бяха представени от консултанта на 30 ноември 2017 г. по време на изнесена среща на ръководството на ЕНОЗД. В резултат на нашите разисквания бяха изведени представените по-долу заключения.

Оценка на постиженията ни

Възприетият в Стратегията на ЕНОЗД подход е сметнат за много успешен, като едно от външните заинтересовани лица коментира, че *новите надзорници блестящо са поели щафетата от предишния екип*. Новите надзорници са довели до огромна трансформация на визията, мисията и стратегията на организацията с цел да ѝ спечелят позицията на видим глобален лидер.

Интервюираните лица са изразили висока оценка за конструктивния, прагматичен и ориентиран към клиентите подход на ЕНОЗД. Според външните заинтересовани лица ЕНОЗД трябва да продължи да върши това, в което е добър: консултиране, извършване на експертни анализи и поддържане на контакт с институциите на ЕС, като същевременно с това полага грижи да не бъде възприеман като *пречка*. Стратегията ефективно трансформира ЕНОЗД от център за високи постижения в областта на проучванията и правния анализ в *международен притегателен център* в света на защитата на данните.

Резултатите от прегледа ни дадоха основания да заключим, че няма нужда от фундаментални промени в очертаните в стратегията мисия и стратегически цели. Всички те продължават да бъдат все така уместни. След публикуването на Стратегията в началото на 2015 г. не са настъпили значителни, неочаквани събития в областта на защитата на данните и институцията се намира на очаквания етап в рамките на мандата си. Освен това успяхме да предвидим редица явления и събития, например повишаването на интереса към етичното измерение на обработката на лични данни, както и някои решения на Съда на Европейския съюз (Съда на ЕС).

Осигуряване на ефективен подход към втората половина от нашия мандат

За да можем да отчетем въздействието на външните фактори, които не биха могли да се предвидят през 2015 г. — например излизането на Обединеното кралство от Европейския съюз, новото управление в САЩ и зачестилите терористични атаки — решихме, че вероятно би било подходящо да се извършат някои ограничени промени в стратегията.

Приехме също, че работното натоварване във връзка с някои задачи — например надзора над Европол и създаването на новия Европейски комитет по защита на данните (ЕКЗД) — може да е подценено. Въпреки че нашето сътрудничество със заинтересованите лица като цяло е оценено като задоволително, някои от интервюираните лица изразиха тревога относно бъдещите взаимоотношения с ЕКЗД и необходимостта ЕНОЗД да може да упражнява надзор над всички органи на ЕС, включително тези в областта на правосъдието и вътрешните работи.

Някои от вътрешните заинтересовани лица изразиха гледището, че пътят от определянето на стратегията до нейното изпълнение невинаги е достатъчно ясен. Макар че начинът на взаимодействие на ЕНОЗД с външния свят значително се е променил, вътрешният начин на работа на институцията не е претърпял особени промени. По тази причина би било подходящо да се извършат някои ограничени организационни промени, за да се гарантира възможно най-

доброто функциониране на институцията до края на мандата ѝ. Особено важно е да се подобри вътрешната комуникация между ЕНОЗД, помощник-надзорника и останалата част от организацията, както и да се постигне по-добро подреждане на задачите по приоритет. По искане на ЕНОЗД и помощник-надзорника, изпълняващият длъжността директор на ЕНОЗД ще започне дискусии с ръководството и комитета на служителите и ще представи план за действие пред управителния съвет. В плана ще бъдат разгледани възможностите за по-интелигентни начини на работа, засилено делегиране на задачи и допълнителни мерки, целящи по-добро управление на работното натоварване на ЕНОЗД.

Както външните, така и вътрешните заинтересовани лица бяха единодушни, че организацията страда от сериозен дефицит на човешки ресурси — както по отношение на броя служители, така и по отношение на експертния капацитет в някои области. Институцията беше описана като *твърде малка*, за да се справя със своите отговорности при все по-нарастващата работна натовареност. Изпълняващият длъжността директор ще започне стратегически обсъждания с ръководството, в рамките на които да се разгледа как ресурсите могат да бъдат увеличени в средносрочен план. Необходимо е да прилагаме много селективен подход към новите предизвикателства и същевременно да продължим да обучаваме съществуващия персонал, за да му помогнем да повиши своя експертен капацитет. Вероятно би било от полза за ЕНОЗД, ако в работата му се включат консултативни органи с познания в стратегически области.

Тревожни въпроси за защитата на данните възникват в много сфери, например защитата на потребителите и конкурентното право, като специалистите в тези области имат стремежа да разработят единен подход към защитата на данните. Както беше посочено от едно от заинтересованите лица, не е необходимо ЕНОЗД

да демонстрира върхови академични постижения, а да предоставя практически експертни съвети относно потребностите в реалния живот. Ето защо е необходимо да надскочим своя традиционен правен подход и спешно да развием експертния си капацитет в областта на новите технологии и тяхното въздействие, както и в областта на държавните функции, свързани с правоохранителната дейност, тайните служби, съдебните разследвания и търговските практики.

Силните позиции на ЕНОЗД му позволяват да оказва влияние върху политиките за защита на данните в Европа. Дори най-оптимистичните ни прогнози обаче не можаха да предвидят огромното повишаване на интереса към защитата на данните извън границите на Европа. Общият регламент относно защитата на данните (ОРЗД), който ще започне да се прилага в пълна степен от месец май 2018 г., вече се възприема от много страни като глобален стандарт. Поетата отговорност за организирането на Международната конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността през 2018 г. също отразява позицията на ЕС като международен лидер в тази област. Предвид това, вероятно би било подходящо някои елементи от стратегията да се преразгледат, така че по-добре да отразяват международната обстановка, в която се намираме.

По време на изнесената среща на ръководството на ЕНОЗД, то посочи категорично, че до края на мандата си институцията ще продължи да бъде единен, влиятелен глас за защитата на данните, както по целия свят, така и в Европа. Нашата дейност през последните няколко години е породила значителни очаквания, които трябва да изпълним. ЕНОЗД ще подходи към втората част от мандата си с обновена енергичност, особено в контекста на Международната конференция на органите по защита на личните данни и неприкосновеността, чийто съвместен домакин ще бъдем през октомври 2018 г.

Въпроси за интервютата

Предвид трансформациите и смущенията, предизвикани от сегашните ускорени темпове на промяна, как се е развила сферата на защитата на данните през последните три години?

Според Вас има ли елементи, които преди две-три години не са били известни, но биха наложили промяна в мисията или целите на ЕНОЗД за втората част от текущия му мандат (2018—2019 г.)?

Като цяло ЕНОЗД успява ли да се трансформира така, че да не изостава от промените? Как оценявате ролята, която играе ЕНОЗД с новия екип от надзорници?

В света все повече господстват големите масиви от данни, действащите лица, които с технологии променят правилата на играта, новата организация на средата за съществуващите субекти, тепърва навлизащите фигури и преломните моменти за поведението на гражданите, заинтересованите лица, киберпрестъпниците, терористите и пр. Какви са големите предизвикателства за защитата на данните и неприкосновеността на личния живот като основни права и за ЕНОЗД като институция — както в краткосрочен, така и в средносрочен план? Как ЕНОЗД е подготвен за справяне с тях? Какво функционира добре и какво е необходимо да се промени?

В ерата на дигиталните трансформации и смущения каква е ролята на ЕНОЗД в Европа и света; какъв е най-добрият начин ЕНОЗД да си сътрудничи с останалите субекти в областта, за да осигури осъществяването на своята визия, мисия и цели?

Имате ли други предложения или препоръки към ЕНОЗД?

Допълнителни въпроси за вътрешните заинтересовани лица:

- Как ЕНОЗД може да си осигури водеща позиция в ЕС и света?
- Какво е необходимо да направим, за да бъде ЕНОЗД един от големите победители в нашата епоха на бързи промени?

За контакт с представители на ЕС

Лично

В целия Европейския съюз съществуват стотици информационни центрове „Europe Direct“. Адреса на най-близкия до Вас център ще намерите на уебсайта: https://europa.eu/european-union/contact_bg

По телефона или по електронна поща

Europe Direct е служба, която отговаря на въпроси за Европейския съюз. Можете да се свържете с тази служба:

- чрез безплатния телефонен номер 00 800 6 7 8 9 10 11 (някои оператори може да таксуват обаждането),
- или на стационарен телефонен номер +32 22999696, или
- по електронна поща чрез формуляра на разположение на адрес: https://europa.eu/european-union/contact_bg

За да намерите информация за ЕС

Онлайн

Информация за Европейския съюз на всички официални езици на ЕС е на разположение на уебсайта Europa: https://europa.eu/european-union/index_bg

Публикации на ЕС

Можете да изтеглите или да поръчате безплатни и платени публикации на адрес: <https://publications.europa.eu/bg/publications>. Редица безплатни публикации може да бъдат получени от службата Europe Direct или от Вашия местен информационен център (вж. https://europa.eu/european-union/contact_bg).

Право на ЕС и документи по темата

За достъп до правна информация от ЕС, включително цялото право на ЕС от 1952 г. насам на всички официални езици, посетете уебсайта EUR-Lex на адрес: <http://eur-lex.europa.eu>

Свободно достъпни данни от ЕС

Порталът на ЕС за свободно достъпни данни (<http://data.europa.eu/euodp/bg>) предоставя достъп до набори от данни от ЕС. Данните могат да бъдат изтеглени и използвани повторно безплатно както за търговски, така и за нетърговски цели.

www.edps.europa.eu

 @EU_EDPS

 EDPS

 European Data Protection Supervisor

Служба за публикации